

„Edinost“
Izaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročnino brez priložne naročnine se oprava
ne odira.
V tiskarnah v Trstu se prodajajo po-
sredne številke po 6 stotink (3 avč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)
Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
Se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodb
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Eokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.
Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Občni zbor

pol. društva „Edinost“ dne 27. okt. 1901
v „Narodnem domu“ v Barkovljah.

(Zvršetak.)

Predsednik prof. Mandić je razčlil
še enkrat vsebino pisma in otvoril debato.

Zborovalec Kuščer dvomi, da bi ka-
tera strank hotela podati se na dogovor, po-
sebnost, ker je dal inicijativo ravno gosp.
Podgornik, katerega so že poprej sumničili
od obeh strani.

Drž. poslanec prof. Spinčič je izjavil,
da so se prepripi mej liberalci in klerikaleci
poojstrili do takega viška zlasti zato, ker je
tako ena kakor druga stranka prepričana, da
mora svojo nasprotnico popolnoma uničiti,
ker drugače da narod ne more napredovati.
A nad njimi pa se tako lepo maščuje rek:
»Duobus litigantibus tertius gaudet«. Go-
vornik je predlagal torej, naj se naloži no-
vemu odboru, da premišlja o tej stvari, ozi-
roma o predlogu Podgornikovem ter naj
ukrene, kar se mu bo zdelo umestno in ko-
ristno. Eventualno naj skliče izreden občni
zbor, kateremu prodloži svoje predloge.

Ta predlog je bil enoglasno vsprejet,
na kar je pozval predsednik zborovalec, da-li
se hoče še kdo oglašiti k točki slučajnosti?

Zborovalec Križmančič je dejal, da
je bil tudi on prisoten oni dan, 30./9., ko
so laški mestni očetje nastopili tako junaški
— v številu proti našemu poslancem in je
opisoval drastično one prizore ter nasvetoval,
naj bi se o tem razmišljalo, da bi v bodoč-
nosti složno nastopili in se uprli neolikanemu
vedenju galerije, ki o takih prilikah drži
mavbo laški večini.

Na to je zborovalec M. Hrovatin
priporočal, naj blagajništvo imenuje še druge
poverjenike, ki bi bili pooblašeni nabirati
ude za politično društvo in sprejemati tudi
udnino.

G. blagajnik Bogdanović je odgo-
voril na to, da je v tem pogledu že poskrb-
ljeno, ker razun že povsod znanega nabira-
telja, g. Kravosa, je nastavilo društvo tudi
stalnega uradnika, ki uraduje vsaki dan v
društvenih prostorih, ulica Molin piccolo
št. 1.

Na to se je oglašil g. M. Kamuščič,
da se dotakne nesrečnega šolskega vprašanja,
ki je pretresamo v Trstu že toliko let. Ome-
njal je nasveta, ki ga je neki Benečan pisal
našim Italijanom v Trstu, da naj namreč
opuste za sedaj irredentizem, ker vlada da
radi tega povspenjuje samo Slovence. Drugi
italijanski list pa mu je odgovoril na to, da
Slovencev se ne treba bati in sicer zato ne,
ker oni nimajo niti ene sloven-
ske šole! S tem je pripoznano, da je
šolstvo odločilne važnosti v Trstu. Mi se bo-
rimo že blizu 20 let za jedno slovensko šolo
in prosimo na raznih oblastih. Zakon sicer
pravi, da se mora napraviti šola, ako v ob-
segu 4 kilometrov ni nobene druge šole, a
vendar je tu ogromno otrok, ki bi jo potre-
bovali. Vse to smo že opetovano in natančno
razložili v naših prošnjah tekom let ter do-
kazali smo krvavo potrebo! A ne samo, da
nam nečje ugodi, ampak niti odgovora ne
moremo dobiti. Ista vlada, ki noče nam ni
najmanj pomagati, je zasnovala v Trstu
nemške ljudske šole! A ker v te šole razun
nemških zahaja tudi veliko število laških
otrok (tako, da so prenapolnjene): tudi tukaj
ni prostora za naše otroke. In če jih je že
doletelet ta sreča, da so jih vsprejeli, pa jih
o prvi priliki (ker je preveč učencev) pod-
eno ali drugo pretvezo pošiljajo proč. Če ni
drugače, pa jim dajejo slabe rede v vedenju,
tako, da morajo stariši plačati drago šolnino.
Ker po so mnogi taki siromaki, da ne zmo-

rejo te svote, je posledica ta, da otroci za-
puščajo šolo.

Šolsko vprašanje je torej jako pereče za
tržaške Slovence in radi tega prosim g. po-
slancea Spinčiča, naj izposluje na minister-
stvu za uk in bogočastje, da dobimo vsa j
odgovor na naše dolgoletne prošnje in
pritožbe.

Poslanec Spinčič obljublja, da hoče
storiti, kar je v njegovi moči.

Naposled je omenil zborovalec Zlobec,
da so shodi, prirejeni od polit. društva, po
okolici obrodili veliko uspehov, kajti ljud-
stvo se tem potom politično vsestransko po-
učuje. Govornik je priporočal, da bi se shodi
prirejali še pridneje in tudi v krajih, kjer
jih še ni bilo.

Na to priporočilo je odgovoril g. dr. Ry-
bač, da je tudi on že čul, da se je očitelo
odboru, da prirejuje še premalo shodov po
okolici. In vendar, koliko shodov smo prire-
dili zadnja leta! Dogajalo se je celo, da smo
imeli na en in isti dan po tri shode in na
treh različnih krajih! Dogajalo se je, da so
eni in isti odborniki in v enem dnevu bili
na 2 ali celo na 3 shodih zaporedoma. Od
druge strani pa greši ljudstvo v tem pogledu,
ker noče hoditi v druge vasi na shod, mar-
več zahteva, da mora biti v vsaki vasi shod.
Če bi hoteli prav v vsaki vasi prirejati po-
sebnost shode, potem pa bi odborniki, katerih
je le malo število, ne bili svobodni nobeno
nedeljo in noben praznik. A to bi bilo ven-
dar nekoliko preveč zahtevano. Pomisliti treba
namreč, da odborniki pol. društva „Edinost“
(ki skoro izključno nastopajo kakor govorniki)
imajo tudi svoje rodbine in svoje za-
sebnostne skrbi. Tudi od njih ni smeti zahtevati,
da bi zanemarjali vse to. In slednjič morajo
oni, kakor vsakdo, naporno delati ves teden
in si včasih žele počitka.

Ker se ni nikdo več oglašil za besedo,
je predsednik zaključil zborovanje s tem le-
kratnim govorom:

Nisem zastoj uvodoma, v svojem krat-
kem govoru, apeliral do Vas, da pridno po-
slušate izvajanja in da se možato in mirno
udeležite razprav. Moram (in rad storim to)
priznati, da ste se možko vedli med vsem
zborovanjem. Jaz se Vam v imenu novega
odboru zahvaljujem na tem. Zahvaljujem se
nadalje odboru Barkovljanskega „Narodnega
doma“, da nam je prepustil svoje pro-
store.

Slišali ste danes marsikaj; veselega, na
žalost, le malo. Slišali ste, da nam preti
velika nevarnost, da je naš položaj
tako težek, da si ne moremo misliti hujega.
Dolžnost je torej vseh, da nas ne zapuste in
da nas podpirajo materialno in moralno. Po-
ložaj je tužen, da bi morali obupati! Ali ne
smemo!

Stoletja že smo se vzdržali brez podpor
in zavzemanj družih — sami iz sebe. Nade-
jam se torej, da bomo vztrajali tudi v bo-
doče, ko smo se že vzdržali toliko 100 let.
Svoje nade opiram na važen razlog. Vsaki
finančni minister pritiska na davkoplače-
valce do skrajne dovoljene meje. Ali preveč
vendar ne sme! Ker, če jih popolnoma iz-
žemo, ne bi mogli dobiti nič več od njih.
Vlada bo morala slednjič začeti razmišljati.
Kajti, če bi šla v svojem nasprotstvu dalje
proti nam, dalje do skrajnih mej, utegnili bi
se jej zgoditi, ko bi nas klicala zopet na
pomoč, kakor nas je že tolikokrat, da bi stala
pred usodnim vprašanjem: ali jej bomo
zopet tako — pametni, da jej bomo
hotelu tako radi poma-
gati, kakor smo bili pametni
mnogokrat do sedaj?! Če ne
nehajo pritiskati na nas in bi
moralu mi izginiti kakor narod,
potem pa bomo imeli tolažbo

(četudi žalostno), da z nami propade
tudi . . . ! (Frenetično ploskanje in vi-
harni klici.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 6. novembra 1901

Deželnozborske volitve v Istri.

Volitve volilnih mož v okraju koperskem se
bodo vršile:

Občina Piran bo volila dne 16. t. m.
5 volilnih mož od 9.—12. ure predpoludne
v Kaštelu (Castelvenere). Občina Roč bo vo-
lila dne 18. t. m. od 11. ure predpoludne
do 3. ure popoldne v Roču 6 volilnih mož.
Občina Klanec bo volila dne 19. t. m. od
10. ure predpoludne do 1. ure popoldne 5
volilnih mož v Klanecu. Občina Pomjan bo
volila dne 15. t. m. od 8. ure predpoludne
do poludne 5 volilnih mož v Pomjanu. Ob-
čina Koper bo volila dne 16. t. m. od 8.
ure predpoludne do poludne 5 volilnih mož
v Skoceanu. Občina Milje bo volila dne 20.
t. m. od 8. ure predp. do poludne 8 volilnih
mož, kraj se priobči kasneje. Občina De-
kani bo volila dne 21. t. m. od 9. ure pred-
poludne do poludne 12 volilnih mož v De-
kanih. Občina Buzet bo volila dne 22. t. m.
od 9. ure predpoludne do 4. ure popoldne
25 volilnih mož pri sv. Uldariku. Občina
Izola bo volila dne 20. t. m. od 9. do 11.
ure prepoludne 1 volilnega moža v Kortah.
Občina Marezige bo volila dne 21. t. m. od
9. ure predpoludne do 2. ure popoldne 5
volilnih mož v Marezigah. Občina Dolina bo
volila dne 22. t. m. od 9. ure predp. do 2.
ure popoldne 10 volilnih mož v Dolini.

K položaju. Danes moremo beležiti
dve dejstvi, ki, ako ju postavimo jedno poleg
drugega, osvetljujejo sedanji položaj. Čehi so
odklonili vsaki referat v pro-
računskem odseku, Vsenemci
pa so vsprejeli referate. Ti dej-
stvi, jedno poleg drugega, govoriti več, nego
najlepši govori Körberjevi.

Da imamo parejhalno ministersko, Reze-
kovo krizo, tega danes ne tajé niti oni, ki
so tajili, dokler so le mogli; navedeni dve
dejstvi pa pričati, da smo tudi v zaresni
parlamentarni krizi. Temu menda ne bo opo-
rekal nikdo, da to ni šala in da ni irelevantna
stvar to za avstrijski parlamentarizem, ako
mu zastopniki naroda češkega odrekajo so-
delovanje.

Nekaj tacega, kakor spoznavanje nevar-
nosti je menda začelo svitati tudi v Körber-
jevi vladi. Na to kažejo neprestana pogajanja
s prvaki mladočeškega kluba.

»Neue Freie Presse« je uverjena, da Čehi
ne privole vladini želji po skrajšanju pro-
računske razprave; brez sporazumljenja s Čehi
pa je za g. Körberja malo nade, da bi bil pro-
račun rešen do Božiča, to je, do roka, za
kateri se je bil zavezal nasproti kroni. Lahko
je umeti torej, v kakem tesnem položaju je
Körber. Na ječni strani ima Čeha, ki zahte-
vajo zadoščanja in brez privoljenja Čehov je
proračunska razprava voz, ki se more usta-
viti vsaki hip; na drugi strani pa ima Kör-
ber nemške stranke ob boku, ki mu ne do-
voljujejo, da bi kakorsi bodi potolažil Čeha.
Čas pa hiti.

»Neue Freie Presse« beleži tudi govo-
rio, da postane Staročeh dr. Matuš češki
minister-rojak, ako dr. Rezek odstopi. Du-
najski list pa meni, da je verjetneje, da dr.
Rezek ostane.

Parlamentarne vesti. V včerajšnji
prvi seji proračunskega odseka sta posl. dr.
Herold in dr. Kramář vprašala, zakaj se
je razprava o proračunu v odseku naznanila, še
predno je bilo dovršeno prvo čitanje istega
v plenumu in zakaj se ni postavila prej na
dnevni red razprava o zakonskem načrtu

glede zboljšanja razmer dijurnistov, ko je
vendar že potekel rok 15 dni, kateri je bil
dovoljen odseku za poročanje?!

Predsednik Kathrein je izjavil, naj bi se
kolikor mogoče hitro rešil proračun; zakon-
ski načrt glede zboljšanja razmer dijurnistov
pride takoj v razpravo, čim pododsek pred-
loži svoje poročilo o tem.

Odsek je vsprejel predlog poslanca Bärn-
reiterja, naj bi se istočasno razpravljalo o
proračunu za l. 1901. in za 1902. Danes je
imel proračunski odsek zopet sejo.

**Sprememba na namestništvu v
Trstu?** »Naša Sloga« doznaje iz Trsta, da
se je raznesel glas, da bo njeg. eks-
celenca grof Goës brzkone preme-
ščen iz Trsta na Tirolsko. Tirolski namestnik
Mervelt da odstopi. V Trst ima priti — go-
vornimo vedno za »Našo Slogo« — grof
Giovannelli, dvorni svetnik in podpred-
sednik namestništva Dolnje-Avstrijskega. Grof
Giovannelli je že znan v našem Primorju, ker
je bil svoječasno tu namest. svetovalec in
referent v šolskih stvarih.

Mi beležimo vse tole s skrajno rezervo,
to pa tem bolj, ker tudi »Naša Sloga« be-
leži le kakor govorico. Pa tudi če se ta glas
uresniči, mi ostajemo hladni skeptiki. Pre-
mnogokrat so bile te naše nade prevarjene.
Zato pa smo se preveč že privadili temu,
da ob nobeni spremembi ne pričakujemo nič
boljega.

Mi ne potrebujemo in ne zahtevamo
premembe oseb. S tem u nič pomagano. Mi
moremo pričakovati česa le od spremembe
z i s t e m a ! ! Da-li nam je pa ravno sedaj pri-
čakovati te spremembe? Znamenja ne govore
za to. Sicer pa: dobri Bože daj, da bi bil
naš skepticizem vendar enkrat postavljen na
laž!!

Agitacija za laško vseučilišče.

Naša sodba o sedanjih demncstracijah vsled
dogodkov na vseučilišču v Inomostu je
kratka in zdi se nam, da je tudi precej ve-
rojetna. Nam se zdi, da je vse ogorčenje in
razburjenje, ki je Italijani kažejo po novinah,
občinskih zastopih in — medsebojnih brzo-
javkah med Rimom in avstrijskimi Italijani —
bolj poza, nego pa resnično čustvo. Nam se
zdi namreč prav verjetno, da so nemško-
nacionalni dijaki v Inomostu v svoji objest-
nosti naspravili le uslugo našim Italijanom,
ker so jim dali pretvezo, da morejo zopet
kričati o svojem izlaganem mučenstvu v
Avstriji. Naše stališče ozirom na zahtevo
Italijanov po usanovitvi laške univerze je
označil sinoči dr. Rybář v mestnem svetu.
Ministro proti laški univerzi,
ker kakor propovedniki principa jednako-
pravnosti niti ne smemo biti nasprotni. Tem
večo pravico imamo potem zahtevati — in sicer
tudi od Italijanov — da se rečeni princip
izvaja tudi nasproti nam. Tudi »Indi-
pendente« se je to dni skliceval na § 19.
osnovnih zakonov avstrijskih, torej na princip
jednakopravnosti vseh narodov v Avstriji.
Gospoda naj le akceptirajo ta princip, ali
brezpogojno in tudi nasproti nam, pa naj nam
verjamejo, da poprej dosepejo do svoje uni-
verze, nego pa svojim hinavstvom, ki se kaže
v tem, da danes gazijo princip jednakoprav-
nosti in se izrekajo za tiranstvo jednega na-
roda nad drugim, jutri pa v imenu istega
principa zahtevajo svojo univerzo.

Signori naj se torej izrečejo lojalno za
vsestransko izvedenje principa jednakoprav-
nosti — pa ne le v »Indipendentu« in ne-le
tedaj, ko potrebujejo tega principa za dosego
kakega postulata! Potem si res dobijo polno
pravico za sklicevanje na § 19. osnovnih za-
konov avstrijskih in na princip enakoprav-
nosti. Dotlej pa nimajo te pravice, kajti, kdor
ne zna biti drugim pravičen, naj ne zahteva,
da bodo drugi pravični njemu!

Francozko-turški spor. V francoski komori je interpeliral socialistični poslanec Sembat o misli ene francoske eskadre, ki je — kakor smo že sporočili tudi v tem listu — odplula proti Turčiji ter je grajal francosko vlado, da se toliko briga za interese zasebnikov, med tem, ko se ne briga dovolj za splošne interese krščanskega prebivalstva na Turškem. Sembatu je odgovarjal obširno minister za zunanje stvari, Deleassé, na kar je komora na predlog poslanca Chasteneta se 305 glasovi proti 97 izrekla vladi popolno zaupanje.

Iz Toulona poročajo, da je tam pripravljenih več transportnih ladij za slučaj, da bo treba francoske čete prepeljati na Turško. Druge vojne ladije pa se pridno zalagajo z življenjem in ogljem. V Berlinu se širi govorica, da Rusija podpira Francijo v francozko-turškem sporu. Diplomatični krogi pa so baje prepričani, da Rusija ne misli, da bi vzhodno vprašanje zopet spravila na površje, da pa v slučaju, če pride med Francijo in Turčijo do vojne, gotovo tudi aktivno poseže vmes Franciji na korist.

Včeraj je francoska eskadra, pod poveljstvom kontreadmirala Caillarda, dospela pred otok Lesbos (turški otok v Egejskem morju, blizu zapadne obali Male Azije) ter zaposle vse tri luke na otoku, ne da bi bila naletela na odpor. Korespondenčni biro poroča iz Carigrada, da je voditelj francoskega poslaštva, Bapst, dopisal turški vladi noto, v kateri kategorično zahteva, da se izpolnijo francoske zahteve in sicer: Uradno pripoznanje vseh šol, ki pripadajo verskim kongregacijam in so pod francoskim protektoratom, ali pa so francoske narodnosti; dovoljenje, da se zopet dozidajo šole in drugi slični zavodi, ki so bili porušeni za časa preganjanj Armencev l. 1895. in 1896., ter pripoznanje kaldejskega patrijarha.

Dosedanji dragoman francoskega poslaštva v Carigradu, Ledoux, se je ukreal na admiralstvo ladijo, kjer bo kontreadmiral Caillardu za tolmača. Caillard je baje pooblaščen, da takoj, ko dospe na turško ozemlje, odpošlje turški vladi ultimatum; v to bo potreboval tolmača za turški jezik, Ledoux.

Vojna v južni Afriki. Poročevalec dunajskega lista »Neue Freie Presse« iz Pretorije je dopisal temu listu kaj zanimivo in poučno poročilo. Najvažnejši moment, ki ga posnemljemo iz tega poročila, je ravno ta, da so ljudje, ki opazujejo stvari na lieu mesta in od blizu, bili že pred meseci uverjeni, da se stvar zasluče usodno za Angleže. Tu omenjeno pismo je datirano od 20. septembra in že takrat je bil položaj za Kitehenerja obupen. Da se pa stvari od tedaj do danes niso obrnile na bolje za Angleže, o tem govore glasno zadnji dogodki. Po tem poročilu pa si more tudi vsakdo napraviti jasno sodbo, koliko vere gre angležkim poročilom, ki so vedno tako zasukana, da v domovini Angležev sugerirajo menenje, kakor da je vojna blizu pri kraju in konečni uspeh Angležem zagotovljen.

V prvem delu pojašnjuje poročilo vzroke, zakaj je bilo za nekoliko časa nekako potihnilo delovanje v taboru Burov. Bila je namreč zima: pomanjkanje krme. Vojevanje Burov pa potrebuje pred vsem vode in krme! Ta neugodna letna doba je sedaj minola. Padati je začelo deževje in trava zeleneti. Zimska doba je bila izlasti vzrok, da že dlje časa ni bilo nič čuti o junaškem Devetu. Sedaj pa bomo kmalu kaj čuli o njem. Ali udre v svobodno državo Oranje ali pa v Natal — severno-vzhodno pokrajino angleško Kapske kolonije — to bo odvisno od odredb Angležev.

Usoden greh so napravili Angleži, da niso svoji lastni Kapski koloniji obračali dovolj pozornosti, oziroma da so angleški vojskovodje skrivali in potajevali ustaje v tej pokrajini, ker niso hoteli vznemirjati rojakov v domovini. Takoj začetkom ustaje bi bili morali kategorično postaviti angleško vlado pred alternativo: ali pošlji nam še 100.000 mož, ali pa odnehaj! Ker pa prvo ni bilo več mogoče, je bilo jedino umestno, da bi bila Anglija iskala za nje ugled častne pretrveze za — umaknenje. Koliko tisočev človeških življenj in koliko — kar je pristopneje angleškemu razumu — milijonov funtov šterlinov bi bili prihranili!

To je Anglija zamudila. Kar se more zgoditi sedaj, je le borna krparija. Solidno vojevanje s trajnim vapehom ni več možno.

Buri gledajo z najboljšimi

nadami v bodoče vojno leto. Njih najzvestejši zaveznik je — čas. Z vsakim mesecem, v katerem so vztrajali v orožju, se angleška vojna moč krči, med tem pa je pritisk v burske vrste tolik, da več nego pokriva male izgube. V to pa je posebno pripomoglo postopanje Kitehenerjevo z ujetniki v Kapski koloniji. To nečloveško postopanje mu ustvarja nove sovražnike ne le v Kapski koloniji, ampak na vsem vojnem pozorišču. Vsi poskusi Angležev proti temu so obnemogli. Misel, da so morali krvni bratje umreti sramotne smrti na vešalah, ker so vršili svojo dolžnost do domovine in naroda: ta misel ludošuje vsaki sebični pomislek ter potiska orožje v roko tudi takim, ki so se bili že odpovedali boju. Pa ne le Bure, ampak tudi ptujce privajata ogorčenje in zaničevanje v vrste bojevnikov. Orožja in streljiva je v obilici na razpolago. Streljivo je porazdeljeno in poskrto povsod tam, kjer utegne navstati potrebno. Lord Kitehener najde torej nasprotnika v prihodnjem letu ne le močnejšega, ampak tudi drzovitejšega in bojovitejšega.

Poročevalec dunajskega lista sklepa: Če kdo danes v burskih krogih stavlja vprašanje, da-li bo vojna še dolgo trajala, dobiva v odgovor: Zato naj se brigajo Angleži, nam jo to vsejedno.

Tržaške vesti.

Kdo bo tržaški škof? Češke »Kath. Listy« pišejo, da vlada noče imeti ne Laha, ne Hrvata, vendar pa takega kandidata, ki bi poznal oba jezika. Vlada se že baje pogaja z monsignorom dr. Kordačem v Limericku, ki laški jezik gladko govori in kakor Čeh bi se hrvaščine kmalu priučil.

Mi beležimo tudi to vest — kakor vsako drugo, nanašajočo se na imenovanje novega škofa — le po dolžnosti kronistov in hladni do dnu duše. Ne rečemo, da ne bi želeli naš škofiji pastirja, ki bi bil oče svojim ovčicam; ki bi bil angelj usmiljenja, branitelj pravice in zaščitnik preganjanim: zaščitnik tudi nasproti in vzlic visokim! Ker pa smo izgubili vso nado, da bi na čelo združenim škofijama tržaški in koperski hoteli res poslati takega moža in ker smo pripravljeni na najhujše in tudi na to, da nam poslej ali očitnega nasprotnika ali pa tihega podpornika našim nasprotnikom, v zmislu vladajočega sistema: udali smo se resignaciji. Tako je umeti našo hladnost.

Energija vlade proti unijskemu gibanju. Minoli petek je imela bratovščina sv. Cirila in Metodija v Rojanu javen shod. Javen — proti nje namenu. Sklican je bil namreč le shod zaupnikov in so se v ta namen razposlala vabila na imena. Ali kmalu so pogodili, da ima vladni zastopnik, gospod policijski komisar Sturm, nalog, da — če le mogoče — prepreči ta zaupni shod. Gosp. komisar je namreč došle zaupnike jednega po jednem predstavljati predsedniku bratovščine, g. Franu Godniku, da se uveri, da-li predsednik po lieu pozna vse došle. G. komisar je res našel, česar je iskal: jednega — reci jednega — zaupnikov predsednik ni poznal po lieu, pri čemer pa moramo izrečno poudariti, da je dotični dobil poziv, glaseči se na njegovo ime. To je zadoščalo komisarju za izjavo, da ne more dovoliti zaupnega shoda. Predsednik Godnik je protestiral in se skliceval na svoje pravo, komisar pa se je enostavno skliceval na — »dobljene ukaze«! Ker se je vsaki odpor proti »dobljenim ukazom« pokazal brezuspešnim, je predsednik Godnik ob 4 $\frac{1}{2}$ uri popoldne otvoril javen shod ter je protestiral proti postopanju komisarja.

Na to je predsednik pojašnjeval namen današnjega shoda, posebno z ozirom na unijsko vprašanje. 306 Rojancev je prijavilo svoj pristop k grško-katoliški cerkvi s slovenskim bogoslužnim jezikom, ali magistrat ni hotel vzeti na znanje te prijave. Proti temu odloku je bil dne 7. maja vložen rekurz in so bili vsi akti odposlani na namestništvo. Ali rešitve le noče biti. Da bi stvar povpešili, je šla trojica prestopivših urgirat na namestništvo. Tu niso hoteli nič znati in so rekli, da so vse poslali nazaj na magistrat.

Na to so se dotičniki te dni podali na magistrat naravnost k voditelju g. Artico. Le-ta je izjavil, da je namestništvo prepustilo magistratu, da isti pokliče vsacega podpisane posebej in se prepriča, da-li so vsi res

iz lastne volje podpisali izjavo za prestop iz rimsko-katoliškega obreda v slovenski unijski obred.

Odposlanci niso mogli zatajiti svojega začudenja na tem, da je namestništvo poslalo akte na magistrat, ko so se vendar oni pritožili na namestništvo (kakor II. instanco) proti magistratu?!?! Protestirali so tudi proti temu, da magistrat — ako ima že to nalogo — toliko časa nič ne stori in ne pokliče podpisancev.

Pooblaščenec so prosili torej, naj bi magistrat poslal v Rojan posebnega komisarja, ki naj bi tam izprašal vse ljudi! Tako bi bilo olajšano magistratu in ljudem. Dr. Artico je odgovoril na to: Še to dobroto naj bi vam storili!

Dr. Artico je nadaljeval na to, naj se že danes prične z zasliševanjem in sicer z došlo trojico. V ta namen je poklical tajnika dra. Manzutto. Posebno pa treba poudarjati, da je dr. Artico izjavil o tej priliki, da obred, v katerega hočejo Rojančani prestopiti, ni pripoznan v Avstriji!! Gledamo da naj torej, kaj delamo, ker da utegnemo ostati brez cerkve.

Proti taki resnici neodgovarjajoči izjavi so odposlanci energično protestirali in so povdarjali, da je ta obred v Avstriji pripoznan!! Tem najbolj, neovržni, vidni dokaz je dejstvo, da je v Galiciji faktično 3.000.000 unijskov, da so v Dalmaciji 3 župnije in da imamo tudi v bližini brate Rimanjske! Kar pa se dostaje cerkve, so rekli odposlanci, da ne potrebujejo nove cerkve, ker jo že imajo v Rojanu.

Potem so šli v drugo sobo in tajnik Manzutto je začel pisati zapisnik v italijanskem jeziku. Odposlanci pa so takoj izjavili, da ne podpisajo italijanskega zapisnika, pisanega torej v jeziku, katerega oni ne znajo. Dr. Manzutto je prigovarjal, da na magistratu je uradni jezik italijanski ter je odposlance zopet sprovel k voditelju, naznanivši istemu, da nočejo podpisati italijanskega zapisnika. Dr. Artico se je hudoval nad našimi odposlanci, da so nacionalisti (No, to je že višek, če tržaški Italijan in magistratovec očita drugim, da so nacionalisti! Op. ur.), da naj le gredo v pravoslavlje, da bo vsaj mir potem!! Odposlanci so slovesno protestovali proti takemu siljenju v pravoslavlje in so izjavili, da oni hočejo ostati v katoliški cerkvi ter da nikakor ne podpisajo italijanskega zapisnika. Zahtevali so, naj se akti vrnejo namestništvu, katero je dolžno postopati in preiskovati na dalje!

Dr. Artico je rekel na to, da v Rojanu so $\frac{3}{5}$ prebivalcev Italijani (!!) in da cerkev v Rojanu je toliko v moralnem kolikor v materialnem pogledu podpirana izključno le od Italijanov!! Odposlanci prisoporekali, da po ooficijelnem ljudskem štetju je pač tako, ne pa po našem ljudskem štetju, odgovarjajočim faktičnim narodnostnim razmeram v Rojanu.

Mi vemo in smo gotovi, da je v Rojanu do 6000 Slovencev. Kar pa se dostaja prispevkov za cerkev, plačujejo Slovenci istotako kakor Italijani, še več: Slovenci plačujejo razmerno in absolutno več nego Italijani.

Na to je rekel Artico: Glejte, kako lepo cerkev imate. In kaj imate proti župniku Jurizzi? Take župnike bi morala imeti vsa okolica! (Ne, ne bi bilo slabo za — italijansko stranko, oziroma camorro. Op. stavčeva). Naši pa: Da, cerkev je postala res lepa, ali tudi — pasivna, kar nekaj ni bila.

Tako se je zaključil ta pogovor med odposlanci in drom. Articom na magistratu. Le pripomniti moramo še, da je za trenotek prišel tudi gospod župan, ki je nagovarjal odposlance: Bodite dobri! Bodite dobri! Saj imate, kar hočete!

Po tem podanem poročilu je predsednik shoda otvoril debato.

Prvi se je oglašil za besedo zborovalec Tomaž Sosič, eden onih treh pooblaščenec, ki je pridodal k poročilu predsednika, da je on (Sosič) glede na apostrofo voditelja Artico o prispevkih za cerkev odgovoril istemu, da on (Sosič) kakor posestnik plačuje za cerkev ne le istotako, ampak še več, nego posamičen laški posestnik.

Ivan M. Bole je povdarjal, da je sedanj župnik toliko pokvaril, da je naravnost žalostno. Govornik je protestiral proti postopanju vlade in magistratnih utadnikov ozirom na unijsko vprašanje. Proti takemu postopanju treba odločno postaviti se po robu.

Svoj govor je zaključil z vsklikom: Živeli unijski!

Zborovalec Josip Katalan je predlagal — da bo enkrat konec takemu postopanju — naj se današnji javni shod s peticijo obrne do državnega zbora in do njegove prevzvišenosti, g. ministra-predsednika.

Predsednik se je strinjal popolnoma s tem predlogom in je prekinil sejo za nekoliko minut v namen dogovora glede peticije. Otvorili zopet sejo je prečital nastopne sklepe:

»Dne 1. novembra 1901. zbrani Rojančani protestujejo proti temu, da jim e. k. namestništvo v Trstu ni še do danes rešilo rekurza, vloženega potóm tržaškega magistrata dne 7. maja 1901. ad št. 31511/7 — torej po preteku 6 mesecev.

Tudi protestujejo proti temu, da je e. k. namestništvo v Trstu sedaj, po preteku 6 mesecev, izročilo njihov rekurz znanemu nasprotniku Slovencev, tržaškemu magistratu, da preiskuje iste stvari o izstopu rekurentov iz latinskega obreda, zaradi katerih so oni rekurirali proti odloku istega magistrata tržaškega.

Tudi protestujejo najodločneje proti temu, da jih ravnatelj tržaškega magistrata dr. Artico nagovarja, naj prestopijo v pravoslavlje in da preiskujejo magistratni poročevalec sili rekurente na izjavo, da hočejo prestopiti v cerkev, ki ni od države priznana.

Sploh protestujejo proti temu, da ni e. k. namestništvo v Trstu ukrenilo potrebno, da bi se rekurenti zaslišali v slovenskem jeziku, da bi se žnjimi sestavljali slovenski zapisniki in da bi jih v zmislu člena 4. zakona od dne 25. maja 1868. branilo, da se ne bi na njih delalo nikakega pritiska. Zahtevajo torej, da namestništvo odvzame zopet trž. magistratu akte in da isto e. k. namestništvo vodi preiskavo.

Zaradi tega nalagajo svojim pooblaščenecem, gg. Dragotinu Žerjalu, Tomažu Sosiču in Franu Godniku:

1. naj nastopijo proti takemu postopanju e. k. namestništva v Trstu odločne korake pri e. k. ministru-predsedniku na Dunaju.

2. naj napravijo peticijo na državni zbor na Dunaju, da bi isti ukrenil potrebno, da bi bili tudi v Trstu v veljavi avstrijski zakoni, posebno pa zakon od dne 25. maja 1868., ki se glasi v 4. členu: »Po končanem 14. letu svoje dobe si sme vsakdo brez razlike spola svobodno izvoliti veroizpovedanje po svojem lastnem osvedočenju; in državne oblasti morajo to njegovo svobodno voljo v slučaju potrebe tudi braniti«.

Zborovalec so z napeto paznostjo in znaki odobravanja sledili čitanju sklepov, ki so bili potem vsprejeti enoglasno in ob splošnem navdušenju.

Ob II. točki dnevnega reda, »eventualnosti«, se je oglašil Josip Katalan, zaglašuj važnost shodov, kjer ima vsakdo pravico, da protestira proti krivicam, ki jih delajo oblasti.

Na to je bil vsprejet predlog, da se za dan 17. t. m. skliče zopet shod.

Predsednik je zaključil shod s pozivom, naj ostanejo trdni in zvesti. Ali silimo ne nikogar. Če misli kdo odstopiti, naj se le oglaš! (Splošni klici: Ne, ne!) Sosebno je obžaloval postopanje namestništva, ki je zasliševanje izročilo istemu magistratu, ki našega jezika niti poznati noče. Če imajo v Avstriji Nemci pravico prestopati k protestantizmu, temveč pravice imamo mi, ki hočemo ostati z Rimom! (Buren aplavz je pričal, da vlada ni zbrala ravno najbolje poti v pomirjenje duhov.)

Mestni svet tržaški. Sinočne seje se je udeležilo 40 svetovalec; predsedoval je župan dr. Sandrinelli, ki je začetkom seje naznanil, da ni mogel nikakor pregovoriti členov zdravstvenega odseka, da bi odtegnili svojo demisijo.

Na predlog svet. Gairingerja je mestni svet izročil trgovinskemu odseku spomenico društva inženjerjev in arhitektov, kateri pozivljajo mestni svet, naj stori potrebne korake, da bi se nova železniška zveza med Gorico in Trstom izvela ob morski obali.

Svet dr. Cambon je govoril o dogodkih na vseučiliščih v Inomstvu, Gradcu in na Dunaju glede proti-italijanske demonstracije na inomostki univerzi ter je rekel, da se mestni svet tržaški mora pridružiti akciji laških vseučiliščnikov. O tem predmetu je

»Votil tudi svet. dr. Venezian, ki je predlagal tudi tozadevni dnevni red.

V imenu slovenskih svetovaleev izjavil je svet. dr. Rybač, da se on in somišljeniki popolnoma strinjajo z idejami, katere je izvajal dr. Venezian v svojem govoru in konkretno v predlaganem dnevnem redu. Govornik priporoča Italijanom pravico do univerze z italijanskim učnim jezikom, ali enako pravico, kakor Italijani, imajo tudi Slovenci. Ker se v Trstu že toliko let odreja celo jedna slovenska ljudska šola, izjavil je dr. Rybač, da on in njegovi tovariši sicer ne bodo glasovali proti dr. Venezianovemu predlogu, pač pa da se vzdržijo glasovanja.

Za predlog so na to glasovali vsi laški svetovaleci.

Vladni zastopnik je povdarjal, da se v sprejetem dnevnem redu nahaja tudi izraz, ki obdoljuje vladu, da je kršila konstitucionalno pravo na škodo Italijanov. Vlada da ne zasluži takega očitja, ker se je vselej vedla nepristransko. (Ropot in vsklikanje na galeriji.) Vladni zastopnik je protestiral proti ropotu na galeriji, kateri mu zabranjuje govoriti.

Župan je posvaril galerijo, naj bode mirna.

Vladni zastopnik je zavrnil na to z energičnim protestom proti omenjenemu izrazu v sprejetem dnevnem redu.

Vodja magistratnih uradov, dr. Artico, je odgovarjal na interpelacijo svet. dr. Gregorin a glede Joraseve afere, da je bil vsled pritožbe onih posestnikov jeden magistratni organ odposlan na Jorasevo posestvo. Konjederec je priznal to, kar se mu je očitelo v pritožbi, ali je tudi dokazal, da je bil oni pes, k terega je bil pokopal, že v stanju trohnobe; mrje večih živali pa da so se odpeljale že naslednjega jutra.

Dr. Gregorin je izjavil, da ga odgovor ni zadovoljil ter da vstraja pri svoji trditvi, da je preiskava potrebna. Povdarjal je tudi, da pritoževalci niso bili zaslišani. Čudil se je, da se je ravno tako zgodilo tudi z ono pritožbo, ki je bila doposlana namestništvu.

Vladni zastopnik je pojasnjeval, da je bila pritožba odposlana ministerstvu, katero jo je vrnilo namestništvu, a to potem zopet magistratu. Namestništvo je odposlalo na lice mesta tudi dr. Meerausa, kateri je stvar preiskal in predložil podrobno poročilo. Pritoževalcev ni bilo potrebno zaslišati.

Dr. Gregorin je konstatiral torej, da isti niso bili zaslišani.

Na to je mestni svet prešel v razpravo o vprašanju bolnišnice. Ko se je več govornikov udeležilo debate, pretrgal je župan sejo in določil nadaljevanje za danes zvečer.

»Peter Zrinjski« (Zarota Zrinjski — Frankopan.) Sinočnja predstava Čiričeve dramatične družbe je vspela, kar se tiče proizvajanja, jako lepo, kar se tiče udeležbe pa naravnost — škandalozno. Nič čudnega ni, da se radi tega tudi igralci niso mogli prav segreti. Vendar so vsi prav pohvalno izvršili svoje vloge in slišali so se glasovi, da se celo v velikih potujočih družbah laških, ki prihajajo v tržaška gledališča, le redkokdaj dobiva toliko dobrih, oziroma izvrstnih igralcev. Najbolj nam je sinoči ugajala g. Lazička v ulogi Katarine Zrinske, potem g. Jurković (knez Peter Zrinjski), jako dobro sta igrala tudi gg. Stojković (Knez Frankopan) in Barjaktarović (škof zagreški), kateri slednji pa je imel zelo majhno in več ali manj neznatno ulogo. Pohvalno moramo omeniti tudi gospi Barjaktarovičko in Čiričko (Jelena in Zora, hčeri Petra Zrinjskega). Sploh je večina drugih igralcev, katerih ne moremo vseh imenovati, prav povoljno rešila svojo nalogo.

Udeležba je bila, kakor že uvodoma rečeno, prav škandalozna in si ne moremo prav razlagati vzrokov take nemarnosti, posebno od strani onih slojev, katerih finance bi ne prišle ravno iz ravnotežja, ako bi se redno udeleževali vseh predstav. Vsaj take igre naj bi si ogledali, katerih laške družbe v laških gledališčih ne predstavljajo. In če že ni bilo nič slovenske gospode, bi si morali vsaj hrvatska gospoda ogledati svoje Zrinske i Frankopane na sinočni predstavi. Ali zastoj smo se ozirali po dvorani: razun onih rodoljubnih Dalmatincev, katere vidimo na vseh naših zabavah, ni bilo nikogar. Lahko se nam smejejo naši sovražniki, ko niti jeden sam teden ne moremo v našem mestu dostojno vzdržati jedne domače dra-

matične družbe. Da li naše občinstvo vsaj zadnje dni popravi to, kar je zagrešilo do sedaj? Ali se smemo nadejati?

Repertoar Čiričevega gledališča. Danes zvečer se bo predstavljala »Šokien«, narodna igra v 5 dejanjih s petjem, spisa Ilija Okruglić. Začetek ob 8. uri zvečer. — Ustopnina: sedeži I.—IV. vrste 4 krone; V.—VII. vrste 2-40 K; ostali 1.60 K; stojlišča 80 st. Programi se dobivajo pri blagajni po 20 st. v korist družbe sv. Cirila in Metodija.

Jutri v četrtek predstavljali se bodo »Gričari«; v petek »Boj na Kosovem« ali »Propad srbskega carstva«.

V nedeljo popoldne se bo v »Narodnem domu« v Barkovljah predstavljala »Balkanska carica«. Začetek ob 5. uri popoldne.

Proseška novotarija. Pišejo nam: Gospod urednik! Že več časa je minulo, odkar vam nisem ničesar pisal. Dovolite mi pa sedaj par vrstic, da boste čuli zopet kako novost iz naše vasi. Ako pridete zopet kdaj sem gori k nam, opazite gotovo tudi Vi tu nekaj smešno žalostnega. Naši obrtniki in večina rokodelcev so si omislili in nabili nad glavna vrata svojih hiš plošče z napisi. Lepo je gledati na prvi mah ta okrasek hiš naše vasi, a od druge strani človeka hudo boli, ko je zapazil, koliko nedoslednosti in narodne neodločnosti je čitati iz onih (tabel) deščic.

Gospod urednik, čujte! Te deščice, izvemši častne izjeme, nosijo dvojezične napise. Človek se kar za glavo prijemlje, ko vidi to na našem Proseku. Nad vrata svojih hiš nabijajo deščice z dvojezičnim napisom in to — ponavljam — v jednom Proseku! Ljudje božji, mari leži naša vas tam doli kje na Corsu tržaškem? Prosek, naša slovenska vas, je vendar oddaljen že par ur od mesta in stoji na tleh našega slovenskega sivega Krasa, kjer Lahov niti ni, razun le, ako se kateri vozi iz Trsta ali v Trst. Ali ste me čuli? Takim načinom ne izkazuje nam, svojim odjemalcem in gostom nikake — časti!

Gospod urednik, bodite prepričani: ako dotični obrtniki ne popravijo tega narodnega žaljenja naše vasi, se oglašim zopet in kategorično. Rodoljub.

Iz pred naših sodišč. Včeraj se je vršila razprava pred tukajšnjem deželnim sodišču proti 26-letnemu Francu Saina iz Trsta radi zločina sleparije. Obtoženec je bil obsojen na 10 mesecev težke ječe, poostrene z jednim postom vsaki mesec. Saina je uležel pritožbo ničnosti.

Pred istim sodiščem se je vršila malo pozneje razprava proti 21-letnemu Arturu Menzelu iz Trsta, radi zločina tatvine.

Obtoženec je bil obsojen na tri mesece težke ječe, poostrene z jednim postom vsaki mesec in po prestani kazni pride Menzel pod nadzorstvo policije.

30-letni Gustav Boriani iz Milana je bil obsojen radi nekega malega poneverjenja na 8 dni zapore.

Drobne vesti. Samomor? 60-letni Gašpar Lukežič, prodajalec mleka iz Sežane, prišel je v nedeljo v Trst, prodal mleko in od tedaj ga ni bilo več videti. Nekemu prijatelju svojemu je rekel, da se usmrti.

Ker se doslej ni povrnil domov, bati se je, da si je res kaj storil. — Stvar je naznanjena policiji.

Aretovanje. Aretirali so včeraj 16-letnega kotlarja Ivana M., ker je pred časom ukradel več perila, vrednega nad 30 kron, na škodo Ane Montanari, stanujoče v ulici dell'Isria.

Tatvina. Ivan Čiro je ovadil na policijo, da so mu nepoznani pošteniaki odnesli par hlač in več mizarskega orodja, katerega je hranil v villi Haggionstapri sv. Andreju.

Konj je brenil 19 letnega voznika Ivana Davita, uslužbenca pri Jorasu pri sv. Mariji Magdaleni zgornji. Na zdravniški postaji je poškodovanec dobil nujno prvo pomoč.

Nesreča. Burja je vrgla 65-letnega Antona Jerinčič, stanujočega v Šklednju, ob tla tako, da se je mož močno pobil. Včeraj zjutraj so ga odpeljali v bolnišnico.

Ponesrečil je na delu 30-letni Jernej Udovič iz Lonjera tako močno, da so ga morali odnesti v bolnišnico.

Pretep. Težak Anton Michel, stanujoči v ulici dell'Olmo šte. 3. in delavec Matej Okraglič, sta se stepala prav pošteno v neki gostilni v ulici Fabio Severo radi

tega, ker je Michel obdolžil Okragliča, da mu je ukradel mošnjček z denarjem. Michel je bil primoran iskati si zdravniške pomoči. Okragliča pa so odvedli v ulico Tigor.

V času splošnega napredka smo in zato se ne smemo čuditi, da napredujejo tudi ženski poboji. Evo vam zopet dokaza: Marija Zupel in Amalija Bizjak, obe stanujoči v ulici dell' Sette Fontane, sti ovadili na policijo, da ja je neka ženska, stanujoča tudi v isti ulici, pošeno naklestila. Ta pa je junakinja: ena na dveh!

Povožen je bil včeraj zjutraj 58-l. mornar Feliks Padersan, stanujoči v ulici delle Mura št. 6. Prvo zdravniško pomoč je dobil na zdravniški postaji in potem so ga odpeljali v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 7. novembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Farneto šte. 5, sir; v ulici della Pietà 4. in v ulici del Rivo 4, konji in kočije; v ulici Pilone 4, hišna oprava; v Škorklji 274, hišna oprava; v ulici Alessandro volta zadaj za št. 15, hišna oprava; v ulici del Veltro 511, mizarske klopi; v ulici Acquadotto 17, hišna oprava; v ulici Caserma, bicikli.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 9.6, ob 2. uri popoldne 10.7. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 771.8 — Danes plima ob 6.31 predp. in ob 7.16 pop.; oseka ob 0.11 popoldne in ob 1.11 popoldne.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija je daroval gosp. Luka Bajt mesto evetice na krsto pokojni Nadici Grmekovi 1 krono; za vrtec v Rocolu č. g. Zupančič 3 krone. Ker se ni mogel udeležiti predstave »Rokovnjačev« daroval g. Hanibal Škerlj 1 krono.

Gospa Antonieta Šabee 20 kron mesto venca na grob nepozabni Kristini Piščane. — Rodbina Trobee 6 K mesto venca na grob ljubljani Nadi Grmek.

Vesti iz ostale Primorske.

× Deželnozborske volitve na Goriškem. Narodno-napredna stranka na Goriškem je že proglasila kandidate za kmečke občine in za skupino mest in trgov. Ti kandidati so:

Za kmečke občine tolimskega okraja.

1) Oskar Gabršček, državni poslanec za slovenske kmečke občine, župan, načelnik cestnega odbora in člen okrajnega šolskega sveta v Tolminu. — 2) Andrej Vrtovec, učitelj, posestnik in trgovec v Tolminu.

Za kmečke občine goriške okolice:

3) Anton Lokar, župan, posestnik in strojar, člen cestnega odbora v Ajdovščini. — 4) Miha Zega, župan, posestnik, krčmar, načelnik cestnega odbora in Kanalu in člen okrajnega šolskega sveta v Gorici.

Za kmečke občine na Krasu:

5) Alojzij Štrekelj, posestnik, učitelj vinarstva in sadjarstva, člen komisije proti trtni uši v Zadru. — 6) dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici.

Za trge Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal in Ajdovščina:

7) dr. Henrik Tuma, odvetnik v Gorici.

× V arsenalu v Pulju sta bila te dni dva slovenska delavca-poštenjaka povišana v čin arsenalskih mojstrov. To sta Jurij Bole in Matej Fajdiga. — Arsenalski delavec, ako hoče postati mojster, mora položiti tudi teoretični izpit usposobljenja. Za stareje delavce, ki niso imeli potrebnih šol, ki pa so vendar izborni v svojem poslu, je to jako neugodno in morajo zaostajati radi tega. Ker pa je to krivično, so se bili naši zastopniki v delegacijah, posebno pa tudi češki posl. Kaftan, naprošen v to od posl. Spinčiča, zavzeli za naše stareje delavce in vspeh je bil ta, da sta rečena dva starejša delavca brez izpita povišana v čin mojstrov. (Mojstri dobivajo plačo na mesec in jim je zagotovljena lepa mirovina). »Naša Sloga« izraža svoje zadovoljstvo na tem imenovanju. Zlasti »oče Matevž« (Fajdiga) je priljubljena prikazen med puljskimi Slovenci in Hrvati. Zvest člen čitalnice je od nje postanka sem. On je v društvu kakor nestor in vsi ga imenujejo očeta. »Oče Matevž« naj bo v izgled onim, ki menijo, da ne avancirajo, ako ne zatajajo svojega roda!

Vesti iz Kranjske.

* Slovensko umetniško društvo je imelo dne 30. m. m. v Ljubljani svoj občni zbor. Iz poročila tajnika gospoda Govekarja je posneti, da je bilo delovanje v tem drugem društvenem letu jako plodovito in častno. Društvo je priredilo umetniški razstavi v Ljubljani in v Zagrebu; obe sti vspeli popolnoma. Vspeh je bil povoljen v kulturnem, narodnem in gmotnem pogledu. Od razstave v Ljubljani je preostalo 1721 K 47 st. Društvo je prirejalo tudi zabavne večere. Členov ima društvo 62. Predsednikom društva je bil izvoljen g. prof. Franke.

Vesti iz Štajerske.

— Zalosno vest dobivamo zopet s Spodnjega Štajerja. Dne 31. m. m. so se vršile v Cirknici pri Št. Ilju v Slovenskih Goricah volitve. V občinski odbor so prišli sami pristaši Nemcev. Slovenci se volitve niti udeležili niso. Jeli temu vzrok le apatija, brezbrzičnost? Sicer pa treba resnici na ljubo pripomniti, da občina je bila že poprej v nemškutarskih rokah in da torej ni govora o kaki novi zmagi Nemcev. V »Slovenskem Narodu« čitamo, da so v tej občini narodnostne razmere žalostne. Da so žalostne, to vidimo; vspeh volitev potrjuje to. Ali vprašanje je, da-li ni tudi na slovenski strani kaj krivde na tem, da so tako žalostne, da se stranka niti ne spušča v boj, ampak kar prepusti teren nasprotniku!!

— Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu bo imelo letošnji občni zbor dne 18. novembra v gostilnici »zur Stadt Neugraz« (Hamerlinggasse) ob 8. uri zvečer po tem sporedu: 1. Poročilo o delovanju v lanskem šolskem letu; 2. eventualne volitve in 3. eventualni predlogi. Vsi prijatelji društva in slovenske akademične mladine bodo dobro došli!

— Akad. tehn. društ. »Triglave« v Gradcu bo imelo svoje II. redno občno zborovanje dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »zum wilden Mann«. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. dr. »Slovenije«. 3. Poročilo odborovo. 4. Glavno poročilo: a) tujnika, b) blagajnika, c) knjižničarja, d) gospodarja. 5. Poročilo revizorjev. 6. Volitve: a) predsednika, b) odbora, c) revizorjev, d) društvenega sodišča, e) odseka za revizijo poslanika. 7. Služajnosti.

(Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene. XXX
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana).
Moje pohištvo donesese rečo. =
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, Piazza Rosario št. 2
vogal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod
ali železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brzjavna poročila.

Spor med Turčijo in Francijo.

PARIZ 6. (B.) »Matin« javlja iz Toulouse: Eskadra, ki je oskrbljena z vsem potrebnim, je pripravljena, da odpluje na prvo znamenje. »Echo de Paris« javlja, da je admiral Caillard zaplenil vse carine, na kar je vlada odnehala od okupacije Smirne.

Nesreča na železnici.

SREDEC 6. (B.) »Agence Telegrafique Bulgare« javlja večeršnjega dne: Sinoči proti 7. uri je na črti Sredce-Radomir došel na štacijo Gornja Banja tovorni vlak in se zaletel v mešani vlak, ki je ravno hotel zapustiti postajo. Zadnja dva vagona mešnega vlaka, ki sta bila napolnjena s potniki, sta bila zdrobljena. Pet potnikov je ubitih, 3 so težko in 20 je lahko ranjenih.

SREDEC 6. (B.) Iz tega, kar prihaja v javnost o večeršnji nesreči, je omeniti še, da izpovedbe očevidcev obramenjajo železniško upravo. Načelnik postaje, da je brez signala odpustil tovorni vlak, da je na postaji Gornja Banja stal mešani vlak in je tovorni vlak po močnej strmini zavozil v mešani vlak. Govori se, da so zavirači pobegnili.

Škofjske konference.

DUNAJ 6. (B.) Konference škofjskega komiteja so priče danes pod predsedništvom kardinala Grusche. Udeležujejo se: knezo-nadškof Katschthaler (Solnograd), knezoškof Schuster (Graz), knezoškof Napotnik (Maribor), knezoškof Kahn (Celovec), škof Bauer (Brno) in škof Roessler (St. Pölten). — Te konference bodo zaključene dne 12. t. m., na kar se prično splošne konference.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

-- hripi (influenca) --

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Perola, Jeroniti, Luciani, Vitali & Vardolaco; v Boki: lekarna Predani; v Gorici: lekarna Cristofolini in Fontani.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom, častnikom poštne, železniške in redarske uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opreli edino razprodajo novoizdane originalne genske 14 karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, »sestav glashütte«. Te ure imajo protimagnetne precizne urni stroj so najtanjša regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pisno jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je modern in krasno izdelan ter napravljen iz nove iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in vsaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katere ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 polvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poština in kolonina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mošnjček od usnja. Krasne in moderne veržice od zlatega plavca za gospode ali dame (tudi vratnjice) po 3. — 4. — in 8. — K. Ako ura ne ugaša, se sprejme nazaj vred česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštne povzetju ali predplačilo.

Naročbe je pošiljati na Razpošiljanje ur »Chronos Basel (Švica)«. Za pisna v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

ANTON FURLAN

TRGOVEC KOLONIJAL, JESTVIN IN DELIKATES

Trst, trg S. Francesco št. 2.

Priporočam se in ob enem naznanjam slav. občinstvu, da sem svojo trgovino razširil in založil z najboljšim blagom naše stroke, tako da mi je mogoče presteči vsestranski tolikor glede kakovosti kolikor cene. Priporočam slav. občinstvu za nastopajočo zimsko sezono velik izbor pristnega ruskega in kitajskega čaja klz. od gl. 3—10; rum za čaj liter od gl. 1.20 do 3. Rum iz Jamajke in iz Angleškega od tvrde James Waters & Co. iz Londona v steklenicah razne velikosti in cene. Velik izbor likerjev tu in inozemskih tovarn, rozolij, rožni kimej, Maraskin, Curacao, Creme d'Anisette, Roob Coccola, Altavater itd. Pravi francoski in domači konjak raznih kakovosti in cen. Pravi domači vipavski tropinovec lastnega izdelka po gl. 1.20 liter ter razna domača in inozemska vina kakor namizno vino, istrski refošk v steklenicah po 1/2 in 1/4 litra po 32 novč., dalmat. namizno vino liter po 32 novč., Opolo po 34 novč. Istrski refošk v steklenicah 1/2 po gl. 1.15, vipavski in istrski muskateler v steklenicah 1/2 po 80 novč. Veliki izbor marsale svetovno znanih tvrdk Florio & Co., Curatolo Spano & Co., Woodhouse & Co. po najnižjih cenah. Asti spumanti in šampanjec. Veliki izbor čokolade in kakao tovarn Suchard in Švici in Maršer v Pragi, Küffler, Lejet, Velim itd. Pravi angleški in domači biskoti. Raznovrstne testnine, kakor Znidarski & Valencij v Il. Bistrici, neapejke in tržaške. Kavina primes, užgalice in voščilo (biki) družbe sv. Cirila in Metoda. Vse jedilne reči, koje rabi vsaka družina. Za blizajočo se praznike priporočam slav. občinstvu beneške fave po gl. 1.60 klz., tržaške po gl. 1.20 klz. Kar je neobhodno potrebno pri vsakej obitelji je naravno sveže surovo maslo, katero vdobivam vsak teden iz Vipave, cena klz. po 1 gl., kuhano maslo I. vrste klz. po gl. 1.12, navadno II. klz. po 90 novč. Da ustrežem in olajšam uglednim družinam in odjemalcem sploh, pošljam vkupljeno blago na vse kraje mesta točno in brezplačno na dom. Blago, katero ne ugaša ali se je po pomoti vkupilo, vzamem drage volje po isti ceni nazaj. Sprejemam tudi poštno pošiljate na deželo. Ceniki na razpolago.

Udani

Anton Furlan.

Pozor. Kdor pri meni vkupi blaga za najmanj 1 gl., mu dovolim 2% odbitek; s tem bode ustrezno vsem onim cenjenim družinam, koji se poslužujejo takozvanih »Coopérativ«; mesečni odjemalci vdobé ob mesecu omenjeni odbitek.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.

Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomlajeno, nego tudi belo in brez peg. Solneče pege odpravi vsak 2 uporabo iste Cene 3 lonč. gl. 1.50; antiseptično dezinf. 2 gl. s postn. vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO

proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gl., 50 avč. 2 lončiča 2 gl., 4 lončiči gl. 3.20 s postn. vred. ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“

On čisti kri, ker je najboljša domača zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečisto soko ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu priloženemu vsakemu lončiču.

Prof. Dr. Concilije

INJECTIO „SALVATOR“

VEGETABILE

št. I., II. i III. ter

CAPSULE VEGETABILE

za tajne bolezni

Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 21 steklenič 4 gl. 50 novč., — 48 steklenič 8 gl. s postn. vred. ako se denar naprej pošlje lekarni

Naročbe naj se pošiljajo na glavno skladišče

FR. RIEDLA

lekarna k „SALVATORJU“

VARAŽDIN (Hrvatsko)

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

Na najvišje povelje Njegovega

c. in kr. apostolskega Velikanstva

XXXIV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tej državni polovini.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, ob-

sega 16.404 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.900 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 12. decembra 1901. Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzjavah in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija

oddel k za državne loterije.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. sgopod naročevalec sam lahko določi.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbir raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

PASTIGLIE PROTI PRENDIN

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd. Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi. Skatljica stane 60 stotink.

„Edinost“

se prodaja zraven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojanu in Hrast. tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.

Opozarja se slavno občinstvo, da ne zamenja našega naslova (Piazza delle Legna št. 4) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpuščeni od našega podjetja.

Aktivnega družabnika.

s kapitalom 30.000 K išče se za neko tukajšnjo industrijo, ki nosi lepe dobičke. Kapital je garantiran. Ponudbe naj se pošiljajo uredništvu »Edinosti« pod »Industrija«.

Kupovalcem prešičev!

Slav. občinstvu se daje na znanje, da se, ker letos na Proseku ne bo samnja za prešiče, naj izvoli obrniti, kdor ima potrebo prešiča, na Opčine, kjer bo 10/11 in 11/11 (sv. Martin) 300 štaterskih prešičev na prodaj.

V najem se odda

hiša in krčma z velikim hlevom, ležeča v Lokvi ob skladownej cesti, eventualno nekoliko zemljišča. Več se poizve pri upravi »Edinosti«.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRSKA BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščene od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najkrajša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Vise	34 "
Vino Opolo	38 "
Belo vino iz Vise	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti »Isola Chiozza«.)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparat modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike.

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumi in nepremočljivih snovi.

KADILCI!

ZAHTEVAJTE POVSOD CIGARETNE PAPIRČKE

V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA

KATERI SO NAJBOLJŠI OD VSEH DRUGIH

GLAVNA ZALOGA

JOS. ŠTOKA-TRST